

лення і по-друге, запровадження механізму адаптації цікавих виробничих ідей до умов масового виробництва.

Саме оптимальне поєднання різних організаційних структур: великих, середніх і малих підприємств конкретного галузевого ринку в ув'язці з формуванням цілісного ланцюга створення вартості: від виробництва сировини до поставки продукції кінцевому споживачеві в умовах світової кризи може забезпечити стійке економічне зростання у середньостроковій і довгостроковій перспективі.

Єрмоленко О. Г.,

к.е.н., доцент,

Таврійський національний університет
імені В. І. Вернадського

РОЛЬ ДЕРЖАВИ У ПОДОЛАННІ КРИЗИ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Криза — це загострення протиріч у соціально-економічній системі, що загрожує її життєстійкості. Регулярні, закономірно повторювані кризи є неодмінною фазою циклічного розвитку будь-якої системи. У процесі функціонування соціально-економічної системи настає момент, коли прогресивний потенціал головних елементів системи вичерпується, і виникають нові елементи, що представляють майбутній цикл.

Означені елементи нової системи вступають у протидію з елементами старої системи, що відрізняє період, коли починається криза. Важливою функцією кризи є руйнування тих елементів, які найменш життєздатні: криза відкидає застарілі, неефективні способи виробництва і форми організації на користь сучасних і ефективних. У цьому сенсі кризи прогресивні і кінцеві, вони можуть передувати або нового етапу в розвитку системи (кон'югаційні кризи), або її загибелі і розпаду (дез'юнктивні кризи).

Механізм державного регулювання економіки визначають як сукупність форм, методів та інструментів, за допомогою яких державні та створені за їх участю органи здійснюють управлінський вплив на процеси функціонування і розвитку соціально-економічної системи.

Вплив держави доповнює і підсилює ринковий механізм або компенсує його обмежені можливості. Відмінною особливістю впливу держави на економіку є фіксація напрямки діяльності економічних суб'єктів, відповідного цілям державної економічної політики.

До основних функцій державного регулювання належать: встановлення правових норм організації підприємницької діяльності та контроль їх дотримання, створення сприятливих можливостей для розвитку окремих секторів і галузей економіки, введення податків і мит з метою перерозподілу фінансових потоків, стабілізація суспільного відтворення.

У державної антикризової діяльності можна виділити наступні напрямки: антициклічна, антимонопольна, бюджетно-податкова, дефляційна, грошово-кредитна, інвестиційна, структурна, соціальна, екологічна політики, державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності та ін.

Особлива роль антикризова діяльності держави як власника полягає в тому, що воно відповідально не тільки за функціонування власного державного сектора, але й економіки в цілому.

Унаслідок особливої ролі держави як суб'єкта макроекономічного регулювання традиційними галузями державного сектора є галузі виробничої та соціальної інфраструктури, галузі, які потребують великого початкового капіталу (добувна промисловість), галузі з пролонгованим ефектом.

Роль держави у подоланні криз держпідприємств полягає у проведенні їх структурної реорганізації, в залученні приватного капіталу в державний сектор. Змішані підприємства мають потенціал для вирішення протиріч між орієнтацією на поточну кон'юнктуру ринку і довгостроковими цілями розвитку економіки, між мотивами прибутковості та соціальної ефективності [1].

Для підвищення ефективності державних підприємств особливе значення матимуть розробка чіткого механізму їх фінансування, перехід від затвердилася практики бюджетного фінансування, яка надає охолоджуючим вплив на апарат управління, до використання позикових коштів з фіксованими зобов'язаннями, що змусить ці підприємства проявити потрібну увагу до забезпечення окупності вкладеного капіталу.

Найбільш прийнятним джерелом підвищення мікроекономічної ефективності є власні кошти підприємств. Це питання тісно пов'язане з питанням співвідношення централізації та автономії у використанні ресурсів.

Відрахування до бюджету більшої частини прибутку підприємств остаточно підірвало їх зацікавленість у підвищенні

рентабельності виробництва, істотно ускладнювало процедуру фінансування капіталовкладень, ускладнювало маневреність підприємств.

Доцільно, з точки зору дотримання економічних інтересів підприємств, дати їм більше автономії у використанні їхнього прибутку, звичайно, за умови підтримання достатньо високих темпів приросту капіталовкладень.

При цьому підприємства не повинні бути звільнені повністю від контролю з боку вищестоящої організації, вони повинні лише припинити відшкодування їх поточних витрат.

Реалізація даних заходів може сприяти поліпшенню фінансового становища державних підприємств і підвищення їх ефективності.

Література

1. Демчук О. Н. Антекризисное управление: учебное пособие : учебное пособие / О. Н. Демчук. — 2009. — 256 с. [Электронный ресурс] — Режим доступа : <http://www.alleng.ru/d/manag/man216.htm>

Єфремов Д. П.,

к.е.н., докторант,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

АВТОМАТИЧНІ ФІСКАЛЬНІ СТАБІЛІЗАТОРИ У ПОДОЛАННІ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Серед регулятивного інструментарію держави, націленого на подолання економічної кризи найбільш уживаною на сьогодні виступає фіскальна політика дискреційного характеру, що реалізується через цілеспрямовані зміни урядом обсягів державних закупівель і податкових відрахувань. Проте поруч із дискреційною активністю уряду суспільний сектор справляє вплив на економічну динаміку іще через один трансмісійний канал — автоматичні стабілізатори. Принцип їх дії бере походження в автоматичній реакції надходжень державного і місцевих бюджетів на коливання сукупного випуску в країні, оскільки ставки багатьох податків і відрахувань є фіксованими та прив'язаними до поточних доходів економічних суб'єктів. Відповідно, якщо економічна кон'юн-